

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

**Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія України

Освітні програми: «Прикладна математика»,
«Комп'ютерне моделювання та технології програмування»

Першого рівня вищої освіти

Спеціальність 113 Прикладна математика

Галузь знань 11 Математика і статистика

Кваліфікація: бакалавр з прикладної математики

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “31” серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Історія України
Викладач (-і)	Єгрешій Олег Ігорович
Контактний телефон викладача	067 7383657
Е-mail викладача	ludyna@ukr.net
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	вівторок, 14.00 год. – 16.00 год.

2. Анотація до курсу

Історія України – дисципліна, яка формує ідентичність і національну самоповагу, адже історія культури концентрує у собі такі взаємопов'язані речі, як національна мова, традиції та історична пам'ять. Вводячи студентів спеціальності 113 Прикладна математика у світ української культури з її основними науковими проблемами і дискурсами, ми намагаємося представити головні історичні віхи становлення та розвитку української історії, простежити процес формування національно-культурних цінностей із «задньою думкою», що засвоєні уміння і навички, знадобляться їм для роботи по спеціальності

Увагу приділено також з'ясуванню низки теоретичних питань щодо сутності історії, її структури, у взаємозв'язку з суспільно-політичними та економічними процесами нинішньої доби, співвідношенню загальнолюдських та національних культурних цінностей, традиціям та новаціям у культурі тощо. Розглядаються й проблеми збереження національних культурних традицій в народному середовищі, а також відляється увага небезпекам, що постають нині перед українським і світовим соціумами – гендерна ідеологія, ювенальна юстиція тощо. За нашим задумом, поінформовані студенти у майбутньому зможуть інформувати про зазначені цивілізаційні виклики і своє контактне середовище.

Студент повинен засвоїти весь матеріал з історії України при допомозі поданих викладачем методичних рекомендацій, підготовлених семінарських занять, самостійної роботи, колоквіумів. Засвоїти важливі дати з історії України, орієнтуватися у визначенні історичних епох, їх основних проблем.

3. Мета та цілі курсу

Мета викладання дисципліни «Історія України» вбачається у тому, щоб на основі засвоєння теоретичних знань та фактологічного матеріалу формувати в студентів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за галуззю знань 11 Математика і статистика, спеціальністю 113 Прикладна математика з дисципліни «Історія України» комплекс знань, вмінь та навичок з предмету. Ці знання знадобляться студентам для формування у майбутньому системи їхніх життєвих цінностей та впливу на формування цінностей їхнього близького соціального середовища.

Завдання: ознайомити студентів із історією України від стародавньої доби до сьогодення; навчити використовувати в професійній і соціальній діяльності знання з історії української культури; акцентувати на загрозах, що постають нині перед українським і світовим суспільствами; виробити в студентів навички самостійних оцінок і власних суджень щодо розглянутих історичних проблем. Одним із головних завдань курсу є формування в студентів зазначеної спеціальності культури, моралі, самостійного творчого мислення, вироблення патріотичної орієнтації, прагнення до самореалізації.

Студенти повинні *знати:*

- цивілізаційні витоки і детермінанти української культури;
- особливості розвитку соціокультурних та релігійно-конфесійних процесів в умовах перебування України під владою інших держав;
- специфіку ідеологічних впливів Заходу та Сходу на українське соціальне середовище;
- багатогранність і багатство здобутків української культури в контексті світової культури;
- класифікацію основних джерел, які слугують основою для вивчення процесів і явищ у сфері історії України

У процесі опанування курсу «*Історія України*» студенти засвоюють передбачені програмою знання і на цій основі набувають необхідних вмінь і навичок достатньо глибоко аналізувати різноманітні події, процеси і явища зі сфери культурного життя та робити відповідні власні судження і висновки. Зокрема, студенти повинні *вміти:*

- адаптовувати понятійний та термінологічний апарат навчальної дисципліни до повсяденного життя;
- застосовувати набуті знання закономірностей культурного розвитку українського суспільства в різні історичні періоди на практиці;
- розуміти та інтерпретувати вивчений матеріал, володіючи сучасними методами історичного дослідження, у вербальній і невербальній формах різного обсягу й складності;
- розбивати історичну інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки в логіці міркувань, виявляти помилки, фальсифікації та стереотипи; а також вміти складати таблиці, схеми, графіки;
- синтезувати історичну інформацію, щоб одержати ціле з новою системною властивістю, користуючись структурно-логічними схемами;
- володіти категоріально-понятійним апаратом;
- розрізняти світобачення і світорозуміння кожної культурно-історичної епохи;

самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати способи розв'язання суспільних проблем, що дозволить в умовах

неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем; будувати переконливу аргументацію;

- організовувати ефективну міжособистісну взаємодію суб'єктів освітнього процесу, базовану на здобутих знаннях, демократичних переконаннях і гуманістичних цінностях;
- проводити діяльність, спрямовану на використання історико-культурної спадщини України під час вивчення дисципліни і пропагувати її через просвітницьку діяльність.
- визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб;
- самостійно узагальнювати й аналізувати набуті знання з історії української культури; аналізувати явища духовного життя.

4. Компетентності

Загальні компетентності:

Навички у використанні інформаційних і комунікаційних технологій.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

5. Результати навчання

Збирати та інтерпретувати відповідні дані й аналізувати складності в межах своєї спеціалізації для донесення суджень, які відбивають відповідні соціальні та етичні проблеми.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1-й семестр	113 Прикладна математика	I курс	Нормативний

<i>Тематика курсу</i>					
Тема,	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Вступ. Найдавніші часи в історії України. Київська Русь. Галицько-Волинська держава	лекція, 2 год.; семінарське заняття 4 год.	<p>1. Археологія та стародавня історія України. Курс лекцій. – К., 1992. Лек. 20-22.</p> <p>2. Борисенко В.Й. Нариси історії України. – К., 1993.</p> <p>3. Велика історія України від найдавніших часів. – К., 1993. – Т.1.</p> <p>4. Давня історія України: У 2 кн. – Кн.2. – Розділ 2. – К., 1995.</p> <p>5. Історія України. Нове бачення. Т.1. – К., 1995.</p> <p>6. Терещенко Ю.І. Україна і європейський світ. – К., 1996.</p> <p>7. Толочко П.П. Історичні портрети. Із історії давньоруської і європейської політики X – XII ст. – К., 1991.</p> <p>1. Котляр М.Ф. Історія України в особах. Давньоруська держава. – К., 1996.</p> <p>2. Субтельний О. Україна: історія. – К., 1993.</p> <p>3. Толочко П.П. Київська Русь. – К., 1996.</p> <p>4. Грушевський М.С. Звичайна схема “руської” історії і справа раціонального укладу історії східного слов’янства // Вивід прав України. – Львів, 1991. – С. 7-13.</p> <p>5. Грушевський М.С. Нариси історії Київської землі. – К., 1991.</p> <p>6. Дорошенко Д.І. Нариси історії України. – Львів, 1991.</p> <p>7. Канигін Ю. Від Аскольда до Олександра Невського // Дніпро. – 2001. – №3-4.</p> <p>8. Котляр М.Ф. Полководці Давньої Русі. –</p>	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год.</p> <p>підготовка конспекту лекцій, 2 год.</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).</p> <p>10 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).</p>	Травень 2020 р.

		<p>К., 1991.</p> <p>9.Рыбаков Б.А. Киевская Русь и русские княжества XII – XIII вв. – М., 1982.</p> <p>10.Пріцак О. Походження Русі. Т.1. – К., 1997.</p> <p>11.Ричка В.М. Київська Русь: проблеми, пошуки, інтерпретації // Український історичний журнал. – 2001. – №2.</p> <p>12.Скоблик В.П. Історія Русі-України (XI – XII ст.) у контексті між цивілізаційних відносин (особливості тоянбінської інтерпретації) // Український історичний журнал. – 1998. – №5.</p> <p>13.Терещенко Ю.І. Україна і європейський світ. – К., 1996.</p> <p>14.Толочко П.П. Історичні портрети. Із історії давньоруської і європейської політики X – XII ст. – К., 1991.</p> <p>15.Толочко О.П. Коли перестала існувати Київська Русь? // Київська старовина. – 1992. – № 6.</p> <p>16..Галич і Галицька земля в українському державотворенні (до 1100-річчя Галича і 800-річчя Галицько-Волинського князівства). Матеріали міжнародної наукової конференції. – Івано-Франківськ, 1999.</p> <p>17.Грабовецький В.В. Нариси історії Прикарпаття. Т.1. – Івано-Франківськ, 1992.</p> <p>Дорошенко Д. Нарис історії України. – Львів, 1991. – С. 84-100.</p> <p>18.Історія України. Нове бачення. Т.1. – К., 1995. – С. 95-112.</p>			
--	--	---	--	--	--

		<p>19.Історія України. Курс лекцій. Кн.1 – К., 1991. – Лек. 4,5.</p> <p>20.Крип'якевич І.П. Галицько-Волинське князівство. Вид.2 – Львів, 1999.</p> <p>21.Котляр М.Ф. Галицько-Волинська Русь. – К., 1998.</p> <p>22.Котляр М.Ф. Данило Галицький. Біографічний нарис. – К., 2002.</p> <p>23.Котляр М.Ф. Галицько-Волинське князівство (до 800-ліття утворення) // Український історичний журнал. – 2000. – №1.</p> <p>24.Пашуто В.Г. Очерки по истории Галичско-Волынской Руси. – М., 1956.</p> <p>25.Генсьорський Г.І. Галицько-Волинський літопис. – К., 1961.</p> <p>26.Головко О.Б. Князь Роман Мстиславич та його доба. – К., 2001.</p> <p>27.Історія України в особах IX – XVIII ст. – К., 1993.</p> <p>28.Исаевич Я.Д. Культура Галичско-Волынской Руси // Вопросы истории. – 1973. – №1.</p>			
--	--	---	--	--	--

<p>Тема 2. Українські землі у складі Литви і Польщі (друга половина XIV – початок XVI ст.). Виникнення козацтва. Запорізька Січ. Українські землі у складі Речі Посполитої (остання третина XVI – перша половина XVII ст.).</p>	<p>Лекція, 2 год.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Алексєєв Ю.М., Вертегел А.Г., Даниленко В.М. Історія України. – К., 1994. 2. Аркас М.М. Історія України-Русі. – К., 1990. 3. Багалій Д. Нарис історії України. – К., 1994. 4. Бойко Історія України. – К., 1999. Борисенко В. Курс української історії. – К., 1997. 5. Велика історія України: У 2-х т. – К., 1993. 6. Верига В. Нариси з історії України (кінець XVIII – початок XX ст.). – Львів, 1996. 7. Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник. – К., 1995. 8. Винокур О., Трубчанінов С. Давня і середньовічна історія України. – К., 1996. 9. Володарі гетьманської булави. Історичні портрети. – К., 1994. 10. Гетьмани України. – К., 1991. 11. Грабовський С., Ставрояні С., Шкляр Л. Нарис з історії українського державотворення. – К., 1995. 12. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX – XX ст. – К., 1996. 13. Грушевський М. Ілюстрована історія України. – К., 1990. 14. Грушевський М. Історія України-Русі: В 11 т., 12 кн. – К., 1991-1998. 15. Давня історія України: У 2 кн. – К., 1994, 1995. 	<p>підготовка конспекту, 2 год.</p>		<p>Травень 2020 р.</p>
---	-----------------------	--	---	--	----------------------------

		<p>16. Довідник з історії України в трьох томах. – К., 1993-1995.</p> <p>17. Дорошенко Д. Нарис історії України: У 2 т. – К., 1992.</p> <p>18. Жуковський А., Субтельний О. Нарис історії України. – Львів, 1993.</p> <p>Історія господарства: Україна і світ / За ред. Лановика Б.Д. – К., 1995.</p> <p>19. Історія України / За ред. Смоля В.А.. – К., 1997.</p> <p>20. Історія України. Курс лекцій: У 2 кн. – К., 1991, 1992.</p> <p>21. Історія України / Керівник авт. колект. Зайцев Ю. – Львів, 1996.</p> <p>22. Історія України / За ред Лановика Б.Д. – К., 2000.</p> <p>23. Історія України. Документи. Матеріали / Уклад. комент. Короля В. – К., 2001.</p>			
<p>Тема 3. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. під проводом Б. Хмельницького.</p>	<p>семінарське заняття, 2 год.</p>	<p>1. Апанович О. Українсько-російський договір 1654 р. Міфи і реальність. – К., 1994.</p> <p>2. Аркас М. Історія України-Руси. – К., 1990. – С. 171-213.</p> <p>3. Грабовецький В.В. Західноукраїнські землі в період народно-визвольної війни 1648-1654 рр. – К., 1972.</p> <p>4. Гетьмани України: історичні портрети. – К., 1991.</p> <p>5. Дорошенко Нарис історії України. – Львів, 1991. – С. 234-281.</p> <p>6. Доба Богдана Хмельницького. Збірник наукових праць. – К., 1995.</p> <p>7. Історія України. Курс лекцій. Кн.1. – К., 1991. – Лек. 12,13.</p>	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 4 год.</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).</p>	<p>Травень 2020 р.</p>

		<p>8.Історія України. Нове бачення. Т.1. – К., 1995. – С. 152-184.</p> <p>9.Історія України / Керівник авт. колект. Зайцев Ю. – Львів, 1996. – С. 113-123.</p> <p>10.Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. – Львів, 1990.</p> <p>11.Наливайко Д. Козацька християнська республіка. – К., 1992.</p> <p>12.Смолій В.А., Степанков В.С. Богдан Хмельницький. – К., 1995.</p> <p>13.Смолій В.А., Степанков В.С. Українська Національна революція 1648-1654рр. та кризь призму століть // Український історичний журнал. – 1998. – №6.</p> <p>14.Субтельний О. Україна: історія. – К., 1991. – С. 116-127.</p> <p>15.Толочко П.П. Від Русі до України. – К., 1997.</p>			
<p>Тема 4. Політичне становище України в другій половині XVII ст. Доба Руїни. Українські землі у складі Російської імперії у XVIII ст. Українські землі у складі Речі Посполитої у XVIII ст.</p>	лекція, 2 год.	<p>1.Алексєєв Ю.М., Вертегел А.Г., Даниленко В.М. Історія України. – К., 1994.</p> <p>2.Аркас М.М. Історія України-Русі. – К., 1990.</p> <p>3.Багалій Д. Нарис історії України. – К., 1994.</p> <p>4.Бойко Історія України. – К., 1999.</p> <p>5.Велика історія України: У 2-х т. – К., 1993.</p> <p>6.Верига В. Нариси з історії України (кінець XVIII – початок XX ст.). – Львів, 1996.</p> <p>7.Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник. – К., 1995.</p>	підготовка конспекту, 4 год.;	5 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).	Травень 2020 р.

		<p>8.Винокур О., Трубочанінов С. Давня і середньовічна історія України. – К., 1996.</p> <p>9.Володарі гетьманської булави. Історичні портрети. – К., 1994.</p> <p>10.Гетьмани України. – К., 1991.</p> <p>11.Грабовський С., Ставрояні С., Шкляр Л. Нарис з історії українського державотворення. – К., 1995.</p> <p>12.Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ – ХХ ст. – К., 1996.</p> <p>13.Грушевський М. Ілюстрована історія України. – К., 1990.</p> <p>14.Грушевський М. Історія України-Руси: В 11 т., 12 кн. – К., 1991-1998.</p> <p>15.Давня історія України: У 2 кн. – К., 1994, 1995.</p> <p>16.Довідник з історії України в трьох томах. – К., 1993-1995.</p> <p>17.Дорошенко Д. Нарис історії України: У 2 т. – К., 1992.</p> <p>18.Жуковський А., Субтельний О. Нарис історії України. – Львів, 1993.</p> <p>Історія господарства: Україна і світ / За ред. Лановика Б.Д. – К., 1995.</p> <p>19.Історія України / За ред. Смолія В.А.. – К., 1997.</p> <p>20.Історія України. Курс лекцій: У 2 кн. – К., 1991, 1992.</p> <p>21.Історія України / Керівник авт. колект. Зайцев Ю. – Львів, 1996.</p> <p>22.Історія України / За ред Лановика Б.Д. – К., 2000.</p>			
--	--	--	--	--	--

		23.Історія України. Документи. Матеріали / Уклад. комент. Короля В. – К., 2001. 24.Історія України. Нове бачення: В 2 т. – К., 1995-1996.			
Тема 5. Українські землі у складі Російської імперії у ХІХ ст. Українські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у ХІХ ст.	лекція, 2 год. семінарське заняття 2 год.	1.Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ – ХХ ст. – К., 1996. 2.Кондратюк К. Нариси історії українського національно-визвольного руху ХІХ ст. – Тернопіль, 1993. 3.Рибалка І.К. Історія України: дорядянський період. – К., 1991. 4.Сарбей В. Історія України ХІХ – поч. ХХ ст. – К., 1991. 5.Сарбей В. Національне відродження України / Серія «Україна крізь віки» у 15-ти т. Т. 9. – К., 1999. 6.Стеблій Ф. Початки українського національного руху в Галичині // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – К., 1995. – Вип.2. – С. 59–70.	підготовка конспекту, 4 год.; підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год.	5 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).	Травень 2020 р.
Тема 6. Українська революція. Центральна Рада. Українська гетьманська держава. Директорія. ЗУНР	лекція, 2 год. семінарське заняття, 2 год.	1.Грушевський М. Хто такі українці і чого вони хочуть. – К., 1991. 2.Грушевський М. Новий період історії України. – К., 1991. 3.Гунчак Т. Україна: перша половина ХХ століття. Нариси політичної історії. – К., 1993. 4.Верига В. Українські визвольні змагання	підготовка конспекту лекційного заняття та візуалізованої презентації, 4 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Грудень 2019 р.

		<p>1914-1923 рр.: У 2-х т. – Львів, 1998.</p> <p>5. Нагаєвський І. Історія української держави ХХ ст. – К., 1993.</p> <p>6. Полонська-Василенко Н. Історія України. Т.2. – К., 1992.</p> <p>7. Реєнт О. Українська революція. – К., 1996.</p> <p>8. Солдатенко В.Ф. Українська революція: концепція та історіографія (1917-1920 рр.). – К., 1999.</p> <p>9. Українська державність у ХХ столітті. – К., 1996.</p> <p>10. Головатий С. Українська держава у ХХ ст. – К., 1991.</p> <p>11. Горелов В. Павло Скоропадський – гетьман Української держави. – К., 1995.</p> <p>12. Дещинський Л., Тулубко В. Розбудовуючи Українську державу, мусимо засвоїти уроки Центральної Ради // Розбудова держави. – 1993. – №7. – С.21-30.</p> <p>13. Копиленко О.Л. “Сто” днів Центральної Ради. – К., 1992.</p> <p>14. Миронець Н., Пивовар С. Мирний договір у Бресті – міжнародне визнання незалежності УНР // Розбудова держави. – 1993. – №7.</p> <p>15. Несун М. Договір, спалений у присутності посла. Таємна угода між УНР і Австро-Угорщиною від 8.02.1918 р. та її доля // Політика і час. – 1993. – №3.</p> <p>16. Павленко Ю. Храмов Ю. Українська державність у 1917-1920 рр. – К., 1995.</p> <p>17. Романюк С. Ультиматум. – К., 1990.</p> <p>18. Солдатенко В.Ф. Центральна Рада та</p>			
--	--	---	--	--	--

		українізація армії // Український історичний журнал. – 1992. – №6.			
Тема 7.Українські землі в міжвоєнний період	семінарське заняття, 2 год. лекція 2 год.	<p>1.Алексєєв Ю.М., Вертегел А.Г., Даниленко В.М. Історія України. – К., 1994.</p> <p>2.Білас І.Г. Репресивно-каральна система в Україні. 1917-1953. – К., 1994. – Кн.1.</p> <p>3.Вегеш М.М. Карпатська Україна (1938-1939). – Ужгород, 1993.</p> <p>4.Гунчак Т. Україна: перша половина ХХ століття. Нариси політичної історії. – К., 1993.</p> <p>Даниленко В.М., Касьянов Г.В., Кульчицький С.В. Сталінізм на Україні: 20-30-і роки. – К., 1991.</p> <p>Історія України в особах – ХІХ-ХХ ст. – К., 1995.</p> <p>Касьянов Г., Даниленко В. Сталінізм і українська інтелігенція (20-30-ті рр.). – К., 1991.</p> <p>Касьянов Г. Українська інтелігенція 20-30-х років: соціальний портрет та історична доля. – К., 1992.</p> <p>Кугутяк М.В. Голодомор 1933-го і Західна Україна. – Івано-Франківськ, 1994.</p> <p>Майстренко І. Історія комуністичної партії України. – Сучасність, 1979.</p> <p>Попович М.В. Нарис історії культури України. – К., 1999.</p> <p>Задорожний В., Вегеш М. Карпатська Україна в світлі нових документів // Сучасність. – 1993. – №4.</p> <p>Кондратюк В., Зайцев О. Україна в 20-30-х</p>	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 4 год.;</p> <p>індивідуальна робота – підготовка і оформлення студентом (-кою) розгорнутого реферату з історії рідного села/містечка/міста, 4 год.</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).</p> <p>5 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).</p>	Травень 2020 р.

		<p>рр. Суспільно-політичне життя ХХ століття. – Львів, 1993.</p> <p>Конквест Р. Жнива скорботи. Радянська колективізація і голодомор. – К., 1993.</p> <p>Кульчицький С.В. Особливості індустріалізації народного господарства УРСР // Український історичний журнал. – 1989. – №10.</p> <p>Курносів Ю.Ю. Суспільно-політичне життя на Україні в 20-30-х рр. // Український історичний журнал. – 1989. – №12.</p> <p>Курносів Ю.Ю. Духовне життя в 20-30-х рр. // Український історичний журнал. – 1990. – №1.</p> <p>Мірчук П. Нарис історії ОУН (1920-1939). – Львів, 1991.</p> <p>Олійник М.М. Політика державних та партійних органів України щодо приватних підприємств у період непу // Український історичний журнал. – 2001. – №1.</p> <p>Чирко Б.В. Під пресою імперської ідеології: (Про денаціоналізацію школи у 1920-1930 рр.) // Відродження. – 1993. – №1.</p> <p>Шаповал Ю.І. Сталінізм і Україна // Український історичний журнал. – 1990. – №12; 1991. – №2,4,7.</p> <p>Швагуляк М. “Українська карта”. Українське питання у міжнародній політиці напередодні та на початку Другої світової війни // Дзвін. – 1990. – №7.</p>			
Тема 8. Україна в роки Другої світової війни	семінарське заняття, 2 год.	1.Брицький П.П. Україна у Другій світовій війні (1939-1945 рр.). – Чернівці, 1995.	Індивідуальна робота – підготовка і	5 б. 10 б. (усім	Травень 2020 р.

(1939–1945).		<p>2.Киричук Ю. Історія УПА. – Тернопіль, 1991.</p> <p>3.Коваль В.С. Радянсько-німецький пакт 1939 року. – К., 1989.</p> <p>4.Коваль М.В. Україна: 1939-1945. Маловідомі і непрочитані сторінки історії. – К., 1995.</p> <p>5.Ковалюк В.Г. Культурологічні і духовні аспекти “радянзації” Західної України (вересень 1939 рр. – червень 1941 р.) // Український історичний журнал. – 1993. – №2-3.</p> <p>6.Ковалюк В.Р. Західна Україна на початку Другої світової війни // Український історичний журнал. – 1991. – №9.</p> <p>7.Косик В. Україна і Німеччина в Другій світовій війні. – Париж, Нью-Йорк, Львів, 1993.</p> <p>8.Муковський І.Т., Лисенко О.Є. Звитяга і жертвність. Українці на фронтах Другої світової війни. – К., 1997.</p> <p>9.Першина Г. Фашистський геноцид на Україні 1941-1944. – К., 1985.</p> <p>10.Трохимович В. Україна в роки Другої світової війни (1939-1945). – Львів, 1995.</p> <p>11.Шанковський Л. Похідні групи ОУН. – Мюнхен, 1958.</p> <p>12.Українська РСР у Великій Вітчизняній війні Радянського Союзу 1941-1945 рр. – К., 1967-1975., Т.1-3.</p> <p>13. Бар М., Заленський А. Війна втрачених надій: український самостійницький рух у 1939-1945 рр. // Український історичний</p>	<p>оформлення студентом (-кою) розгорнутого реферату з історії рідного села/містечка/міста, 4 год.</p> <p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 4 год.;</p>	<p>студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).</p>	
--------------	--	---	---	--	--

		<p>журнал. – 1992. – №6.</p> <p>14.Грабовський С. Друга світова війна: версія Віктора Суворова // Розбудова держави. – 1995. – №4.</p> <p>15.Коваль М.В. Доля української культури за “нового порядку” (1941–1944рр.) // Український історичний журнал. – 1993. – №1-2.</p> <p>16.Коваль М.В. Україна у Другій світовій і Великій Вітчизняній війнах (1939-1945 рр.). Спроба сучасного концептуального бачення. – К., 1994.</p> <p>17.Коваль М.В. Друга світова та історична пам’ять // Український історичний журнал. – 2000. – №3-4.</p> <p>18.Патриляк І.К. Націоналістичний партизанський рух на території Західної України влітку 1941 р. // Український історичний журнал. – 2000. – № 4.</p> <p>19. Скоробогатов А.В. ОУН у Харкові за часів окупації (1941-1943 рр.) // Український історичний журнал. – 2000. – № 6.</p>			
Тема 9. Україна у складі СРСР (1945–1991).	Лекція, 2 год. семінарське заняття, 2 год.	<p>1.Баран В.К. Україна 1950-1960 рр.: еволюція тоталітарної системи. – К., 1996.</p> <p>2.Баран В.К. Україна після Сталіна: Нарис історії 1953-1985 рр. – Львів, 1992.</p> <p>3.Касьянов Г. Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960-80-х років. – К., 1995.</p> <p>4.Російщення України. – К., 1992.</p> <p>5.Україна в цифрах у 1991 році: Короткий статистичний довідник. – К., 1992.</p> <p>6.Україна ХХ ст. Проблеми національного</p>	підготовка конспекту лекційного заняття та візуалізованої презентації, 4 год. індивідуальна робота – написання студентом (-кою) розгорнутої історико-краєзнавчої роботи про свій населений пункт, 6 год.	10 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).	Травень 2020 р.

		<p>відродження. – К., 1993.</p> <p>7.Шаповал Ю.І. Україна 20-50-х рр.: Сторінки ненаписаної історії. – К., 1993.</p> <p>8.Ярош Б. Тоталітарний режим на західноукраїнських землях. 30-50-ті роки ХХ століття. – Луцьк, 1995.</p> <p>9.Бугай М.Ф. Депортації населення з України в 30-50-ті роки // Український історичний журнал. – 1990. – №10-11.</p> <p>10.Волков І.М. Виселення селян України у віддалені райони СРСР наприкінці 40-х рр. // Український історичний журнал. – 1993. – №7-8.</p> <p>11.Горань О.В. Убити дракона. 3 історії Руху та нових партій України. – К., 1993.</p> <p>12.Замлинська О. Ідеологічний терор та репресії проти творчої інтелігенції у перші повоєнні роки (1945-1947 рр.) // Київська старовина. – 1993. – №2.</p> <p>13.Заставний Ф.Д. Східна українська діаспора. – Львів, 1992.</p> <p>14.Ковтун В. Історія Народного руху України. – К., 1995.</p> <p>15.Меркатун І.П. Антираелігійна кампанія 50-60-х рр. на Україні // Український історичний журнал. – 1991. – №10.</p> <p>16.Савельєв В.Л. Сторінки політичної біографії М.В.Підгорного // Український історичний журнал. – 1991. – №1.</p> <p>17.Ткачов С. Польсько-український трансфер населення 1944-46 рр. – Тернопіль, 1997.</p> <p>18.Щербак Ю.Чорнобиль. – К., 1990.</p>	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 4 год.;</p>		
--	--	---	--	--	--

Тема 10. Україна – незалежна держава.	Лекція, 2 год.	<p>1. Баран В.К. Україна 1950-1960 рр.: еволюція тоталітарної системи. – К., 1996.</p> <p>2. Баран В.К. Україна після Сталіна: Нарис історії 1953-1985 рр. – Львів, 1992.</p> <p>3. Касьянов Г. Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960-80-х років. – К., 1995.</p> <p>4. Російщення України. – К., 1992.</p> <p>5. Україна в цифрах у 1991 році: Короткий статистичний довідник. – К., 1992.</p> <p>6. Україна ХХ ст. Проблеми національного відродження. – К., 1993.</p> <p>7. Шаповал Ю.І. Україна 20-50-х рр.: Сторінки ненаписаної історії. – К., 1993.</p> <p>8. Ярош Б. Тоталітарний режим на західноукраїнських землях. 30-50-ті роки ХХ століття. – Луцьк, 1995.</p> <p>9. Бугай М.Ф. Депортації населення з України в 30-50-ті роки // Український історичний журнал. – 1990. – №10-11.</p> <p>10. Волков І.М. Виселення селян України у віддалені райони СРСР наприкінці 40-х рр. // Український історичний журнал. – 1993. – №7-8.</p> <p>11. Горань О.В. Убити дракона. З історії Руху та нових партій України. – К., 1993.</p> <p>12. Замлинська О. Ідеологічний терор та репресії проти творчої інтелігенції у перші повоєнні роки (1945-1947 рр.) // Київська старовина. – 1993. – №2.</p> <p>13. Заставний Ф.Д. Східна українська діаспора. – Львів, 1992.</p>	підготовка конспекту лекційного заняття та візуалізованої презентації, 4 год. індивідуальна робота – написання студентом (-кою) розгорнутої історико-краєзнавчої роботи про свій населений пункт, 6 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Травень 2020 р.

		<p>14.Ковтун В. Історія Народного руху України. – К., 1995.</p> <p>15.Меркатун І.П. Антирелігійна кампанія 50-60-х рр. на Україні // Український історичний журнал. – 1991. – №10.</p> <p>16.Савельєв В.Л. Сторінки політичної біографії М.В.Підгорного // Український історичний журнал. – 1991. – №1.</p> <p>17.Ткачов С. Польсько-український трансфер населення 1944-46 рр. – Тернопіль, 1997.</p>			
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p>Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів (лютий –травень 2020 р.):</p> <p>1) усні відповіді на семінарських заняттях з використанням візуалізованих презентацій своїх відповідей – 20 балів (три оцінки на восьми семінарських заняттях);</p> <p>2) індивідуальна краєзнавча робота – історія населеного пункту, де народився/проживає студент (-ка), або історія вулиці (для великих населених пунктів) або підготовка і оформлення студентом (-кою) реєстру історико-архітектурних чи культурних пам'яток району/міста/містечка – 10 балів;</p> <p>3) усний колоквиум на знання історико-політичних чи культурологічних термінів – 10 балів;</p> <p>4) Контрольна письмова робота – 10 балів;</p> <p>Загальна кількість – <i>50 балів.</i></p> <p>Підсумковий контроль – залік (травень 2020 р.):</p> <p>Загальна кількість – <i>50 балів.</i></p> <p>Сумарна кількість – <i>100 балів.</i></p>				
Вимоги до письмової роботи	<p>Напередодні письмової (контрольної) роботи (подається 3 запитань) студенти отримують заготовки на самостійну роботу – уміщується глосарій, найважливіша хронологія подій, персоналістика тощо. Окремі завдання із запропонованих потрапляють студентам під час написання письмової роботи</p> <p>Структура і обсяг історико-краєзнавчої роботи студента (-ки) виглядає по-різному, в залежності з якого він/вона населеного пункту – якщо це невеличке село, то, звичайно, обсяг матеріалу буде значно менший. Але кожна робота має обов'язково мати такі структурні одиниці: титульна сторінка; зміст; розділи і підрозділи роботи;</p>				

	висновки; список використаних джерел;и додатки. Обсяг роботи – від 12 до 20 сторінок.
Семінарські заняття	Семінарські заняття покликані утвердити у студентів конкретні знання з дисципліни, розвивати мислення, формувати навички розробок презентацій з обраних тем, публічних виступів, умінню проводити дискусії на актуальні теми з історії повсякденності, займати чітку громадянську позицію
Умови допуску до підсумкового контролю	Для допуску до підсумкового контролю (заліку) студент мусить захистити краєзнавчий реферат з обраної теми на відмінну/добру/задовільну оцінку; отримати мінімальний задовільний бал за колоквиум, отримати мінімальний задовільний бал за написання контрольної роботи, а також засвоїти матеріали семінарських занять. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій для відповідей на семінарські питання. Візуалізована презентація на семінарське питання не повинна перевищувати 20 слайдів. Однак слід пам'ятати, що візуалізована презентація тільки доповнює підготовлену основну відповідь студента (-ки). Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю (заліку) у тні 2019 р. за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 25 і більше балів.

Критерії для оцінювання знань

Семінарські заняття. Виступи на семінарських заняттях оцінюються: а) послідовний виклад матеріалу з висновками в кінці відповіді, знання фактичного матеріалу, володіння понятійним апаратом (глосарієм) з історії України, уміння творчо розв'язувати завдання – 5 балів ("відмінно" за національною шкалою); б) послідовний виклад матеріалу, знання фактичного матеріалу, навички структурних характеристик, володіння категоріальним апаратом, допускається 1-2 неточності у використанні понятійного матеріалу – 4 бали ("добре" за національною шкалою), в) зміст матеріалу викладено частково, з недотриманням в окремих випадках послідовності, студент частково володіє знаннями фактичного матеріалу, при поясненні понять допущено помилки, суть питання в основному розкрита, не зважаючи на зазначені вище упущення – 3 бали ("задовільно" за національною шкалою). Незнання фактичного матеріалу оцінюється на оцінку «2». Доповнення та участь у дискусії на семінарському занятті оцінюється у «в» – виступ. Максимальна кількість балів, які можна отримати в ході семінарських занять – 20.

Індивідуальні завдання (написання реферату на краєзнавчу тематику – історико-культурні локації своєї малої батьківщини). Індивідуальні науково-дослідні завдання оцінюються максимально у 10 балів. Суттєве, стисле і водночас повне розкриття питання з використанням набутоків вітчизняної історіографії, охайне виконання роботи оцінюється у 9-10 балів. Неповне розкриття питання, поклик лише на декілька першоджерел, охайне виконання роботи – 7-8 балів. Часткове розкриття питання, приблизне знання проблеми, неохайне виконання роботи оцінюється на 6-5 балів. Нерозкриття завдання виражається у виставленні негативної оцінки – 2-4 бали. Індивідуальне завдання повинно бути оформлене у паперовому вигляді та з додатком (у разі потреби) електронної версії і надана на перевірку викладачеві до встановленого плану терміну.

Модульна контрольна робота Модульна контрольна робота проводиться з метою діагностики цілей навчання за графіком встановленим деканатом, на підставі пропозицій кафедри історії України і методики викладання історії. Модульна контрольна робота оцінюється максимально у 10 балів. 10–9 балів – знання і розуміння програмного матеріалу з історії української культури в повному обсязі; послідовний, логічний,

обґрунтований, безпомилковий, бездоганий виклад матеріалу. Правильне, охайне оформлення письмових робіт з використанням таблиць, схем, витягів з документів тощо. *8–7 балів* – знання і розуміння програмного матеріалу з дисципліни в цілому правильне; послідовний, логічний, безпомилковий виклад матеріалу; усвідомлення основних зв'язків у навчальному матеріалі; пояснення закономірностей та характеристика інших зв'язків в історичному процесі. *6–5 балів* – знання і розуміння тільки основного програмного матеріалу з предмету в обсязі, який дозволяє поставити задовільну оцінку; водночас спрощений виклад матеріалу; усвідомлення лише окремих зв'язків у навчальному матеріалі; пояснення основних закономірностей та характеристика основних зв'язків в історичному процесі; *2–4 бали* – поверхове знання і розуміння основного програмного матеріалу в обсязі, який не дозволяє засвоювати відповідний програмний матеріал; непослідовний виклад матеріалу з допущенням суттєвих помилок; неохайне оформлення письмових робіт.

Колоквіум на знання глосарію з дисципліни «Історія України». Із термінологічним словником студенти знайомляться заздалегідь. *10–9 балів* – знання і розуміння матеріалу в повному обсязі, послідовний, логічний, обґрунтований, безпомилковий виклад матеріалу. Сприйняття глосарію творчо, а не формально. *8–7 балів* – знання і розуміння програмного матеріалу з дисципліни в цілому; усвідомлення основних термінів у навчальному матеріалі; *6–5 балів* – знання і розуміння тільки основного програмного матеріалу в обсязі, який дозволяє застосувати наступний програмний матеріал; спрощений виклад змісту; пояснення основних термінів глосарію; *2–4 бали* – поверхове знання і розуміння основного програмного матеріалу глосарію в обсязі, який не дозволяє засвоювати наступний програмний матеріал; непослідовний виклад матеріалу з допущенням суттєвих помилок.

Залік. Залік як правило проводиться у вигляді тестування. Оцінка відмінно виставляється у випадку якщо студент дав *90%* правильних відповідей на запитання. Якщо *70–89 %* вірних відповідей на тести – виставляється оцінка добре; *50–69%* – задовільно. У випадку, якщо студент набрав менше п'ятдесяти відсотків – ставиться оцінка незадовільно і студент повинен пройти тестування вдруге.

Заборгованості по семінарських заняттях, самостійній роботі, індивідуальних завданнях студент повинен ліквідувати до закінчення підсумкового модуля (заліку). Після здачі заліку заборгованість можна ліквідувати лише за направленням деканату. У разі неявки студента на залік з поважної причини, підкріпленої документально, йому індивідуально встановлюється день складання підсумкового модульного контролю за узгодженням з деканатом. Студент, який не з'явився на підсумкову модульну роботу без поважної причини або отримав 0 балів до повторного написання заліку не допускається і підлягає відрахуванню.

Самостійна робота (опрацювання монографічної літератури, наукових статей та окремих розділів навчальної програми) Виконана практична робота комплексно оцінюється викладачем, враховуючи критерії, зазначені вище.

Критерії поточної оцінки

(«відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»)

Оцінка «п'ять» ставиться, якщо студент(ка) виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу з історії України, усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи в навчальних закладах середньої освіти; відповідь чітка і завершена, у письмовій роботі не повинно бути помилок. Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної і зарубіжної історіографії з історії української культури, науковими концепціями, та, головне вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, вміє ставити під сумнів сталі принципи та

ідеї. Знає «історико-культурну» термінологію і наукову періодизацію, володіє понятійним апаратом, відмінно орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Повною мірою володіє історичним критичним мисленням, аналізом (вміє розбивати історичну інформацію на компоненти, розуміючи їх взаємозв'язки та організаційну структуру).

Оцінка «чотири» ставиться, якщо студент(ка) має глибокі і повні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, здатен (на) щодо їх застосування на практиці; відповідь чітка і практично завершена, у письмовій роботі є незначні помилки. Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та, головне вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Знає історичну термінологію і наукову періодизацію, володіє понятійним апаратом, добре орієнтується в історичній хронології з історії української культури, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Достатньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати певні способи розв'язання суспільних проблем, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних проблем; будує аргументацію на основі кількох доказів, може рецензувати відповіді ровесників. Вміє організувати пошук, аналіз та інтерпретацію історичних джерел (як українською, так й іноземними мовами); може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності. Може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, однак не може розкрити внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб.

Оцінка «три» ставиться, якщо у студента (ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу (більше 50%), елементарні уміння і навички; не здатен (на) повною мірою використати знання, уміння і навички на практиці; відповідь не чітка і спрощена, у письмовій роботі є суттєві помилки. Ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями з історії української культури, та не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання, а просто перераховує. Посередньо знає історичну термінологію і володіє понятійним апаратом, задовільно орієнтується в історичній хронології, не достатньо володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Посередньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Не використовує інноваційні технології і не має синтетичного мислення. Бере пасивну участь у групових формах роботи в межах етики професійних взаємин, зокрема дискусіях, прес-конференціях; не застосовує оптимальну стратегію діяльності, не бере на себе відповідальність; не проводить рефлексію, самооцінку та коригування пізнавальної діяльності. Мінімально використовує під час навчання історико-краєзнавчий матеріал.

Оцінка «два» ставиться, якщо у студента (ки) наявні лише елементарні знання фактичного матеріалу (до 25%), відсутні уміння і навички, тому не здатен (на) їх використати на практиці; відповідь не змістовна і не доречна, у письмовій роботі є суттєві помилки (більше 75%). Не ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Практично не знає історичну термінологію (до 25%), незадовільно орієнтується в історичній хронології (до 25%), не володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал. Не володіє

історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Не здатен (на) оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні. Відсутня об'єктивна і неупереджена аргументація, самооцінка і оцінка інших. Не вміє організовувати пошук історичних джерел, не може їх критично проаналізувати. Не використовує сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності. Знає історичну персоналістику з дисципліни лише на рівні переліку історичних постатей.

8. Політика курсу

Політика курсу «Історія України» передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. Студенти, що слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, написати реферат, написати колоквиум у письмовій формі). У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недобросовісності (списування), недоброрядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи. Політика курсу «Історія України» передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. Перездачі негативних оцінок та відсутності на заняттях – вівторок, 14.00 год. – 16.00 год.

9. Рекомендована література

Базова

1. Алексєєв Ю.М., Вертегел А.Г., Даниленко В.М. Історія України. – К., 1994.
2. Аркас М.М. Історія України-Русі. – К., 1990.
3. Багалій Д. Нарис історії України. – К., 1994.
4. Бойко Історія України. – К., 1999.
5. Борисенко В. Курс української історії. – К., 1997.
6. Велика історія України: У 2-х т. – К., 1993.
7. Верига В. Нариси з історії України (кінець XVIII – початок XX ст.). – Львів, 1996.
8. Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник. – К., 1995.
9. Винокур О., Трубчанінов С. Давня і середньовічна історія України. – К., 1996.
10. Володарі гетьманської булави. Історичні портрети. – К., 1994.
11. Гетьмани України. – К., 1991.
12. Грабовський С., Ставроян С., Шкляр Л. Нарис з історії українського державотворення. – К., 1995.
13. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX – XX ст. – К., 1996.
14. Грушевський М. Ілюстрована історія України. – К., 1990.
15. Грушевський М. Історія України-Русі: В 11 т., 12 кн. – К., 1991-1998.
16. Давня історія України: У 2 кн. – К., 1994, 1995.
17. Довідник з історії України в трьох томах. – К., 1993-1995.
18. Дорошенко Д. Нарис історії України: У 2 т. – К., 1992.
19. Етніонаціональний розвиток України: терміни, визначення, персоналії. – К., 1993.
20. Єфименко О. Історія України та її народу. – К., 1994.

21. Жуковський А., Субтельний О. Нарис історії України. – Львів, 1993.
22. Історія господарства: Україна і світ / За ред. Лановика Б.Д. – К., 1995.
23. Історія України / За ред. Смолія В.А.. – К., 1997.
24. Історія України. Курс лекцій: У 2 кн. – К., 1991, 1992.
25. Історія України / Керівник авт. колект. Зайцев Ю. – Львів, 1996.
26. Історія України / За ред Лановика Б.Д. – К., 2000.
27. Історія України. Документи. Матеріали / Уклад. комент. Короля В. – К., 2001.
28. Історія України. Нове бачення: В 2 т. – К., 1995-1996.
29. Історія України в особах. IX – XVIII ст. – К., 1993.
30. Історія України в особах. XIX – XX ст. – К., 1995.
31. Історія України в документах, матеріалах і спогадах очевидців. – К., 1991..
32. Коваль М., Кульчицький С.В., Курносів Ю.О. Історія України. – К., 1992.
33. Король В. Історія України. – К., 1995.
34. Котляр М., Кульчицький С. Шляхами віків: довідник з історії України. – К., 1996.
35. Котляр М., Смолій В. Історія в життєписах. – К., 1994.
36. Крип'якевич І. Історія України. – Львів, 1992.
37. Малий словник історії України. – К., 1997.
38. Малик Я., Вол. Б., Чуприна В. Історія української державності. – Львів, 1995.
39. Мирончук В., Ігешкін С. Історія України. – К., 2001.
40. Мороз В. Історія України. – Тернопіль, 1992.
41. Нагаєвський І. Історія української держави XX ст. – К., 1994.
42. Нариси з історії українського національного руху. – К., 1994.
43. Нариси з історії України: новий погляд з найдавніших часів до кінця XVIII ст. – К., 1996. – Ч. 1.
44. Національні відносини в Україні у XX ст. Збірник документів і матеріалів. – К., 1994.
45. Підкова І., Шуст Р. Довідник з історії України. Ч. 1-2. – Львів, 1994.
46. Полонська-Василенко Н. Історія України: У 2 т. – К., 1995.
47. Рибалка І. Історія України: У 2 ч. – Харків, 1995, 1997.
48. Слюсаренко А., Томенко М. Історія української Конституції. – К., 1993.
49. Смолій В., Гуржій О. Як і коли почала формуватися українська нація. – К., 1991.
50. Субтельний О. Україна: історія. – К., 1993.
51. Терещенко Ю., Курило В. Історія України. – К., 1995.
52. Турченко Ф. Новітня історія України. – К., 1995.
53. Україна: друга половина XX століття. Нарис історії. – К., 1997.

54. Українська державність у ХХ ст. Історико-політологічний аналіз. – К., 1996.
55. Українська народність: Нариси соціально-економічної та етнополітичної історії. – К., 1990.
56. Українське державотворення. Невитребуваний потенціал. Словник-довідник. – К., 1997.
57. Чмихов М.О., Кравченко Н.М., Черняков І.Т. Археологія та стародавня історія України. – К., 1992.
58. Шевчук В.П., Тараненко М.Г. Історія української державності: Курс лекцій. – К., 1999.
59. Яковенко Н. Нариси історії України з найдавніших часів до кінця ХVІІІ ст. – К., 1997.

Допоміжна

1. Михальчук П. Історія України. Навчальний посібник. Видавництво 2-ге доповнене. – Тернопіль: Астон, 2003. – 272 с.
2. Уривалкін О.М. Історія України в запитаннях та відповідях. – К.: Декор, КНТ, 2008. – 460 с.
3. Котляр М., Кульчицький С. Довідник з історії України. – К.: Україна, 1996.
4. Ричка В.М. Київська Русь: проблеми, пошуки, інтерпретації // Український історичний журнал. – 2001. – № 2.
5. Котляр М. Історія України в особах. Давньоруська держава. – К., 1996.
6. Скоблик В.П. Історія Русі-України (Х–ХІІ) у контексті міжцивілізаційних відносин (особливості тойнбійської інтерпретації) // Український історичний журнал.
7. Литвин М., Науменко К. Історія ЗУНР. – Львів, 1995.
8. Смолій В.А., Степанков В.С. Українська національна революція 1648-1654 рр. крізь призму століть. // Український історичний журнал. – 1998. – № 1, 2, 3.
9. Гетьмани України: історичні портрети. – К., 1991.
10. Наливайко Д. Козацька християнська республіка. – К., 1992.
11. Кондратюк К. Нариси історії українського національно-визвольного руху ХІХ ст. – Тернопіль, 1993.
12. Рибалка І.К. Історія України: дорадянський період. – К., 1991.
13. Сарбей В. Історія України ХІХ – поч. ХХ ст. – К., 1991.
14. Сарбей В. Національне відродження України / Серія «Україна крізь віки» у 15-ти т. Т. 9. – К., 1999.
15. Стеблій Ф. Початки українського національного руху в Галичині // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – К., 1995. – Вип.2. – С. 59–70.
16. Нагаєвський І. Історія української держави ХХ ст. – К., 1994.
17. Павленко Ю., Храмов Ю. Українська державність у 1917–1920 рр. – К., 1995.
18. Литвин М. Українсько-польська війна. – Львів, 1996.
19. Вівчаренко О., Тищик Б. Західноукраїнська Народна Республіка. – Коломия, 1994.
20. Лазарович М. Українські січові стрільці в революційних подіях у листопаді 1918 р. в Східній Галичині // Український історичний журнал. – 1998. - № 5.

21. Арсенич П. Станіслав – столиця ЗУНР. – Івано-Франківськ, 1993.
22. Кугутяк М. Галичина: сторінки історії. – Івано-Франківськ, 1993. – 199 с.
23. Книш З. Становлення ОУН. – К., 1994.
24. Вегеш М. Карпатська Україна (1938–1939). – Ужгород, 2003.
25. Кугутяк М. Голодомор 1933-го і Західна Україна. – Івано-Франківськ. 1994.
26. Вегеш М. Августин Волошин і Карпатська Україна // Дзвін. – 1991. – № 3.
27. Брицький П. Україна у Другій світовій війні (1939–1945 рр.) – Чернівці, 1995.
28. Коваль М.В. Україна: 1939-1945. Маловідомі і непрочитані сторінки історії. – К., 1995.
29. Коваль М. В. Україна у Другій світовій і Великій Вітчизняній війнах (1939-1945 рр.). Спроба сучасного концептуального бачення. – К., 1994.
30. Коваль М.В. Друга світова війна та історична пам'ять // Український історичний журнал. – 2000. – № 3–4.
31. Патриляк І.К. Націоналістичний і партизанський рух на території Західної України влітку 1941 р. // Український історичний журнал. – 2000. – № 3-4.
32. Ярош Б. Тоталітарний режим на західноукраїнських землях 30-50-і рр. ХХ ст. – Луцьк, 1995
33. Гарань О.В. Убити дракона. З історії Руху та нових партій України. – К., 1993.
34. Декларація про державний суверенітет України. – К., 1990.
35. Чорнобильська трагедія. Документи і матеріали. – К., 1996.
36. Україна в цифрах у 1991 році: короткий статистичний довідник. – К., 1992.
37. Акт проголошення незалежності України. – К., 1991.

Викладач Єгрешій О.І.